

การสร้างสรรค์ละครเรื่อง “Begin with a Change” (เริ่มต้นที่การเปลี่ยนแปลง) เพื่อสะท้อนปัญหาภัย
 แอลกอฮอล์ ความเสมอภาค การเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน
 สายฝน ไผ่แสง^{1*}

บทคัดย่อ

บทความการสร้างสรรค์ละคร Begin with a Change (เริ่มต้นที่การเปลี่ยนแปลง) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์ละครที่สามารถสะท้อนปัญหาเรื่องภัยแอลกอฮอล์ ความเสมอภาคและการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันได้ ด้วยวิธีการสร้างสรรค์ในรูปแบบการแสดงละครโดยใช้แนวคิดและกระบวนการตีไวซ์ซิ่ง เธียเตอร์ (Devising Theatre) ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเด็นของผู้มีส่วนร่วม สื่อสารประเด็นของภัยแอลกอฮอล์ ความเสมอภาค ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น แบ่งการแสดงออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 นำเสนอภาพภัยร้ายที่เกิดจากดื่มแอลกอฮอล์ สื่อสารด้วยภาพมัลติมีเดีย (Multimedia) และภาษาพูด ช่วงที่ 2 ความเสมอภาค สื่อสารด้วยภาษากายและการเคลื่อนไหวผ่านบทร้องโนรา และช่วงที่ 3 การเปลี่ยนแปลงในสังคม สื่อสารด้วยการผสมผสานทั้งภาษาพูด ภาษากาย และการเคลื่อนไหวร่างกาย ผลการสร้างสรรค์พบว่า การสร้างสรรค์ละครที่มาจากความร่วมมือกันพัฒนาประเด็น เนื้อเรื่อง บท และภาพรวมของการแสดง เกิดมุมมองในการนำเสนอที่หลากหลายทั้งการใช้สื่อ ภาษาพูด บทร้อง ภาษากาย ในการแสดง สามารถสื่อสารกับกลุ่มผู้ชมได้อย่างตรงไปตรงมา เนื้อหาของละครไม่ได้เป็นขี้มดหรือขี้ถูก แต่ค่อยๆ แสดงให้เห็นภาพภัยร้ายต่างๆ ที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ จนนำไปสู่การตัดสินใจเลือกปฏิบัติ สามารถทำให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงการเริ่มต้นที่จะเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเราเริ่มต้นที่จะเปลี่ยนแปลง

คำสำคัญ: การสร้างสรรค์, ละคร, แอลกอฮอล์, ตีไวซ์ซิ่ง

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง, คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา 90000

¹Lecturer of Performing Arts, Faculty of Fine and Apply Arts, Thaksin University, Songkhla Province, 90000

*Corresponding Author: Email: e_jaikung@hotmail.com

The creation of the drama “Begin with a Change” to reflect the problems of alcohol, equality and changes in today's society.

Saifon Faiseng^{1*}

Abstract

The article on Drama Creation Begin with a Change aims to create a drama that reflects the problem of the dangers of alcohol equality and change in today's society with creative methods in the form of theatrical performances by using the concept and devised process (Devising Theater). This project focuses on participation in the development of the issues of the participants for communicate the issues of alcohol danger and equality that will cause change for the better. The expression was divided into 3 phases: The first presented a picture of the dangers caused by drinking alcohol, communication with multimedia images (Multimedia) and spoken language. Second present about the equality communicate with body language and movement through Nora songs and the third period, changes in society communicate through a combination of spoken language, body language, and body movements. The creative results found that the creation of a drama that comes from jointly developing issues, plots, scripts and an overview of the show there are many perspectives in presenting, including the use of media, spoken language, singing, body language in the performance, able to communicate directly with the audience. The content of the drama is not wrong or right, but gradually shows various dangers caused by drinking alcohol until leading to discrimination decisions can make the audience aware of the beginning to change. This can happen only when we start to change.

Keyword: Creation, Drama, Alcohol, Divising

ประเภทผลงานสร้างสรรค์

ศิลปะการแสดง (การละคร)

แนวความคิด

นำเสนอให้เห็นภาพของภัยแอลกอฮอล์ที่ไม่เพียงแต่เป็นการทำร้ายตัวเองแต่ยังคงเป็นภัยร้ายสำหรับผู้อื่นตลอดจนสังคมที่ต้องได้รับผลกระทบในมิติต่างๆ นำไปสู่การเกิดภาวะทางสังคม ความไม่เท่าเทียมกันอาทิเช่น คนแก่ เด็ก ที่ต้องกลายมาเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบในสิ่งทั้งหลาย คนไม่ได้ก่อ ต้องสูญเสียหัวหน้าครอบครัว ด้วยพิษของแอลกอฮอล์ จึงเกิดเป็นแนวคิดที่อยากจะสะท้อนปัญหาภัยแอลกอฮอล์ผ่านการแสดงในรูปแบบของละคร โดยใช้แนวคิดและกระบวนการตีโวซึ่ง (Devising) สู่การหาแนวทางในการเปลี่ยนแปลงผ่านการกระตุ้นความคิดให้เกิดขึ้นในปัจจุบัน และจะสามารถเกิดขึ้นได้หากเริ่มต้นที่การเปลี่ยนแปลง

ความสำคัญของการทำงานสร้างสรรค์

ปัญหาการดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมสำหรับผู้ดื่ม อาทิเช่น อุบัติเหตุหรือบาดเจ็บ โรคตับแข็ง โรคติดเชื้อ โรคสมองตีบ โรคเมเร็งต่างๆ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อสังคมรอบข้างไม่ว่าจะเป็น คนในครอบครัว ก่อให้เกิดเป็นปัญหาในครัวเรือน ตลอดจนผู้อื่นที่ไม่มีความเกี่ยวข้องแต่กลับต้องได้รับผลกระทบจากภัยของสุรา ดังข้อมูลที่ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เขียนโดย ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กล่าวไว้ว่า ตัวอย่างทั้งหมดร้อยละ 79 ระบุว่า เคยได้รับผลกระทบจากการดื่มสุราของผู้อื่นเป็น 4 กลุ่ม ใหญ่ พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบทางจิตใจและความรู้สึก ไม่ปลอดภัย ร้อยละ 76.8 ผลกระทบทางสังคมและผลต่อการดำเนินชีวิต 42.0 ผลกระทบต่อการเงินและการสูญเสียทางเศรษฐศาสตร์ร้อยละ 22.6 และผลกระทบทางร่างกายและทางเพศร้อยละ 6.2 (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2565)

ละคร นับเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้สำหรับเล่าเรื่องราวเพื่อสร้างความเข้าใจสังคมได้มากขึ้น ผ่านบทละคร สามารถหยิบยกปัญหาในชุมชน สังคม เพื่อนำมาคิดเป็นบทละครและสะท้อนเรื่องราวให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลง ในฐานะผู้สร้างสรรค์มีความมุ่งหมายที่จะสร้างสรรค์การแสดงละครเพื่อนำเสนอในงาน การประชุมวิชาการสุราระดับชาติครั้งที่ 12 ภายใต้แนวคิด “ภัยแอลกอฮอล์: ความเสมอภาค และการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน” จัดโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) และภาคีเครือข่าย ณ ศูนย์จัดประชุมคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา มุ่งเน้นให้จัดการแสดงเพื่อสื่อสารเรื่องราวของภัยแอลกอฮอล์ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ และแนวโน้มในการลด ละ เลิก ดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากปริมาณการดื่มสุราที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลและมีความสัมพันธ์กับผู้ดื่มทั้งทางสุขภาพและทางสังคม แต่ยังคงส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกลายเป็นภาวะทางสังคมที่แผ่ออกไปในวงกว้าง การสร้างสรรค์ละครในครั้งนี้จึงอยากที่จะนำเสนอในรูปแบบเชิงชวนแบบไม่ได้ชี้แนะและตัดสินว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ถูกและผิด หากแต่จะนำให้ทุกคนได้เห็นมุมมองแนวทางในการเปลี่ยนแปลง ลด ละ เลิก แอลกอฮอล์ได้ โดยใช้ชื่อว่า Begin with a change (เริ่มต้นที่การเปลี่ยนแปลง) ผ่านการใช้แนวคิดกระบวนการละครแบบตีโวซึ่ง (Devised Theatre) ให้นักแสดงเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการค้นหาและสร้างเรื่องและขับเคลื่อนงานไปพร้อมกัน เพื่อให้การสะท้อนปัญหาเรื่องภัยแอลกอฮอล์สื่อสารถึงผู้ชมโดยตรงไปตรงมาและเข้าถึงได้

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างสรรค์ละครที่สามารถสะท้อนปัญหาเรื่องภัยแอลกอฮอล์ ความเสมอภาคและการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน

กระบวนการของการผลิตผลงานสร้างสรรค์

การสร้างสรรคขึ้นเป็นการสร้างงานที่ใช้กระบวนการตีโฉบเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่หลากหลาย นำไปสู่การสกัดและวิเคราะห์ข้อมูล และทดลองสร้างให้ได้มาซึ่งผลงานสร้างสรรค์ที่ต้องการ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบต่อการตีโฉบแอลกอฮอล์

ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและผลกระทบจากภัยแอลกอฮอล์ ความเสมอภาค และการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันตามที่ได้รับมอบหมาย จากเอกสารงานวิจัย บทความวิชาการ การสัมภาษณ์ อีกทั้งรวบรวมข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ อาทิเช่น ภาพข่าว วีดีโอต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อการตีโฉบแอลกอฮอล์

ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสร้างบท

ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้วิธีการตีโฉบเพื่อสร้างสรรค์บทการแสดงจากเนื้อหาที่สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ ภัยแอลกอฮอล์ ความเสมอภาค และการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน และแบ่งกระบวนการออกเป็น 3 ช่วง คือ

2.1 ช่วงที่ 1 สร้างเรื่องและค้นหาสถานการณ์: ใช้เนื้อหาที่กำหนดมาเป็นตั้งต้นในการสร้างเรื่องและสถานการณ์ ร่วมกับประสบการณ์ ทศนคติ การสื่อสารของนักแสดงผ่านโจทย์ต่างๆ ที่กำหนด ก่อนที่จะนำมาแยกส่วนในแต่ละประเด็นที่อยากจะเล่า

2.2 ช่วงที่ 2 พัฒนาคบ: การสร้างสรรค์มี 3 ประเด็นที่เป็นโจทย์หลัก ทำให้ง่ายต่อการนำมาพัฒนาบท ผู้สร้างสรรค์ใช้วิธีการสะท้อนผลกับนักแสดง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเป็นหลักในการพัฒนา ปรับปรุง และเพิ่มเติมในมิติที่ยังไม่สมบูรณ์เพื่อให้บทละครสร้างสามารถสื่อสารได้มากขึ้น รวมทั้งในเนื้อหาช่วงที่ 2 ของการแสดงยังมีการประพันธ์กลอนขึ้นใหม่ เป็นลักษณะของกลอนโนรา

2.3 ช่วงที่ 3 พัฒนาการแสดง: ผู้สร้างสรรค์ได้มีการนำเอาการแสดงอื่นๆ เข้ามาผสมผสานในการแสดงละครครั้งนี้ เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับการแสดง ได้แก่ การเคลื่อนไหวร่างกาย และ การเต้น โดยเน้นการใช้ร่างกายให้สัมพันธ์กับเนื้อหาของบท

ขั้นตอนที่ 3 กำกับการแสดงและการฝึกซ้อม

ผู้สร้างสรรค์ได้กำกับการแสดงไปพร้อมๆ กับการฝึกซ้อม และการพัฒนาบท โดยในแต่ละช่วงของการกำกับการแสดงและการฝึกซ้อมจะใช้วิธีการให้นักแสดงได้ทดลองค้นหาสิ่งที่คิดว่าว่างและจิตใจพร้อมที่จะแสดงออก และสามารถปรับเปลี่ยนได้จนกระทั่งนักแสดงสามารถสื่อสารออกมาได้และรู้สึกปลอดภัย ตลอดจนผู้สร้างสรรค์ก็ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับการแสดงและให้ข้อเสนอแนะตลอดระยะเวลาของการฝึกซ้อม ขณะเดียวกันก็ออกแบบภาพรวมของการแสดงควบคู่ไปด้วย เช่น เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์จำเป็นที่ต้องใช้ เสียง ท่าเต้น การจัดตำแหน่งของนักแสดงบนเวที เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

การสร้างสรรคละครเรื่อง Begin with a change (เริ่มต้นที่การเปลี่ยนแปลง) นำเสนอต่อสาธารณชน ในงานการประชุมวิชาการสุราษฎร์ระดับชาติครั้งที่ 12 ภายใต้แนวคิด “ภัยแอลกอฮอล์: ความเสมอภาค และการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน” จัดโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) และภาคีเครือข่าย ณ ศูนย์จัดประชุมคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา กลุ่มผู้ชมคือ นักวิจัย นักวิชาการ และบัณฑิตการแสดงการเผยแพร่ลงในแพลตฟอร์มออนไลน์ Youtube

อุปกรณ์ในการดำเนินการผลิตผลงานสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์มีอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมให้การสร้างสรรค์มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับเรื่องราว อุปกรณ์ดังกล่าวมีส่วนช่วยสำคัญในการดำเนินผลงานสร้างสรรค์และจัดอยู่ในองค์ประกอบของการแสดงได้แก่

1. เครื่องแต่งกาย: เครื่องแต่งกายผู้ป่วย ชุดนักเรียน เครื่องแต่งกายตามฐานะและบทบาทหน้าที่
2. อุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้แก่ รถเข็นผู้ป่วย สายน้ำเกลือ ไม้เท้า เก้าอี้ และกรอบรูป
3. ภาพและเสียง: ภาพข่าว บันทึกเสียงร้องบทโนรา และเพลงประกอบการแสดง
4. บทละคร

เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ละครในครั้งนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้แนวคิดและกระบวนการละครดีไวซ์ (Devised Theatre) เพื่อให้ได้มาซึ่งละครที่มีความหลากหลาย ค้นหาและทดลองเพื่อให้สาระสำคัญของการแสดงนั้นส่งต่อไปยังผู้ชมได้ และใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบผสมผสานทั้งละคร การเคลื่อนไหวร่างกายในรูปแบบการเต้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญไปที่ความหลากหลายของรูปแบบของการแสดงในแต่ละช่วง เช่น ช่วงที่ 1 ภัยแอลกอฮอล์ ใช้ผลจากการสะท้อนความคิดจากการดีไวซ์มาเป็นหลักในการนำเสนอ ช่วงที่ 2 ความเสมอภาค ใช้ท่าทางประกอบความรู้สึกและสื่อสารผ่านบทกลอน และช่วงที่ 3 การเปลี่ยนแปลงสู่สังคมในปัจจุบัน ใช้ผลจากการสะท้อนความคิดและร่วมกันค้นหาแนวทางที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก

ผลงานสร้างสรรค์

ผลงานสร้างสรรค์ละครเรื่อง Begin with a change (เริ่มต้นที่การเปลี่ยนแปลง) เพื่อสะท้อนปัญหาภัยแอลกอฮอล์ ความเสมอภาค ผู้การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยใช้วิธีการดีไวซ์ในการดำเนินงานสร้างละคร ประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างสรรค์บทและกำกับการแสดง การนำเสนอผลงาน และวิเคราะห์ผลซึ่งดำเนินไปควบคู่กับการดำเนินงานสร้างสรรค์ ดังนี้

1. การสร้างสรรค์บทละคร

การสร้างสรรค์บทละคร ผู้สร้างได้นำหัวใจหลัก ภัยแอลกอฮอล์ ความเสมอภาค และการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน มาเป็นตั้งต้นในการแบ่งส่วนของบทละคร และคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะการแสดงละครและการเต้น มาเป็นตัวละครหลักในการสื่อสารเรื่องราว รวมทั้งนักแสดงต้องถ่ายทอดประสบการณ์ ความคิด มีความพร้อมทั้งภายใน (อารมณ์และความรู้สึก) และภายนอก (ร่างกายและเสียง) เพื่อทดลองค้นหาและการสร้างสรรค์บท การสร้างสรรค์บทละครสามารถแบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ การสร้างโครงเรื่อง และช่วงที่ 2 การพัฒนาบท

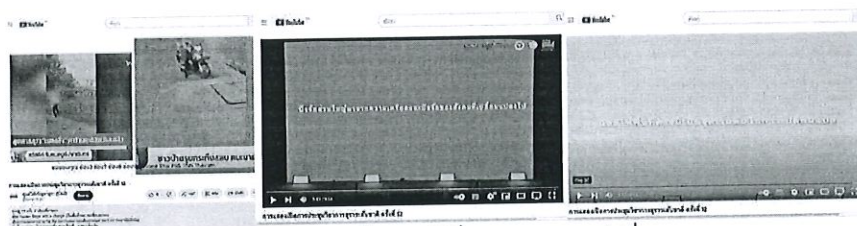
1.1 การสร้างโครงเรื่อง ใช้วัตถุดิบที่เป็นโจทย์หลักในการแบ่งโครงสร้างของเรื่องสำหรับการสร้างบทละคร ในส่วนนี้นักแสดงมีส่วนสำคัญในการค้นหาเหตุการณ์ ดังนี้

- ช่วงที่ 1 ภัยของแอลกอฮอล์ ผู้สร้างสรรค์ให้พื้นที่นักแสดงในการค้นหาเหตุการณ์ที่กระทบใจจากตนเอง จากเพื่อน หรือจากสถานการณ์ที่เคยพบเจอ และให้นักแสดง แสดงออกผ่านทางท่าทางและคำพูด ในขั้นตอนนี้ผู้สร้างสรรค์จะเป็นผู้พิจารณาในการให้กระทำต่อ หรือหยุด หลักจากนั้นจะให้นักแสดงทุกคนได้ลองสื่อสารและสะท้อนสิ่งที่เจอในระหว่างการค้นหา ผลการค้นหาคือ นักแสดงบางคนก็คิดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว บางคนก็เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเพื่อน และบางคนก็เคยเห็นจากภาพข่าวในทีวี นอกจากนั้นการค้นหาในช่วงที่ 1 นี้ นักแสดงยังได้ทดลองใช้พื้นที่บนเวทีเพื่อสื่อสารด้วยบทพูดของตนเองด้วยเช่นกัน
- ช่วงที่ 2 ความเสมอภาค การทำงานในช่วงนี้เป็นการดีไวซ์ ท่าทางการเคลื่อนไหวตามบทร้องโนราที่กล่าวถึงภัยของสุราก่อให้เกิดเป็นภาวะทางสังคม จนกลายเป็นความไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคม

ผลจากการค้นหาคือ นักแสดงยังไม่สามารถดึงความรู้สึกตามเนื้อร้องในบทออกมาได้เท่าที่ควร เนื่องจากตัวบทหรือเป็นทำนองซ้ำ ทั้งผู้สร้างสรรค์และนักแสดงจึงร่วมกันลงความเห็นและปรับจังหวะของบทหรือให้มีความเร็วขึ้น และใช้เวลาให้นักแสดงได้ค้นหาทำตัวให้สอดคล้องกับบทหรือโนรา

- ช่วงที่ 3 การเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน ผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อให้เห็นถึงหนทางการดำเนินชีวิตที่สามารถดำเนินต่อไปได้โดยปราศจากการตีแกลกฮอด้ โดยนำเนื้อหาของเพลง “ปล่อยจอย” มาเป็นตัวตั้งในการสร้างเหตุการณ์ โดยเนื้อเพลงจะมีคำว่า “ไหนเล่า ไหนเล่า” ซึ่งเมื่อออกเสียงจะมีความคล้ายคลึงกับคำว่า “ไหนเหล่า ไหนเหล่า” แล้วจึงให้นักแสดงแต่ละคนลองกำหนดสถานการณ์เป็นสถานที่หนึ่งทีคนมีความทุกข์มารวมตัวกันและจะชวนกันไปตั้งวงเล่า ให้กลับมาเป็นตั้งวงเล่าเรื่องที่เครียดอยู่ภายในใจทดแทน ผลการจากการค้นหาคือ นักแสดงใช้คำพูดที่มีความคล้ายคลึงกันเกินไป จนไม่เห็นความหลากหลายและบางประโยคไม่สามารถสื่อสารถึงเหตุการณ์ในเรื่อง ผู้สร้างสรรค์จึงปรับวิธีการให้นักแสดงพูดทีละคน หากประโยคไหนที่ซ้ำก็คัดเลือกประโยคใหม่ จนได้ประโยคที่หลากหลาย และสามารถสื่อสารเรื่องได้

1.2 การพัฒนาบท ผู้สร้างสรรค์ได้นำผลจากการค้นหาและทดลองกับนักแสดงมาพัฒนาเป็นบท โดยมึนีสิตทีเป็นผู้ช่วยร่วมกันพิจารณาและนำกลับมาให้นักแสดงทดลองแสดง ซึ่งบางประโยคนักแสดงก็มีการปรับเปลี่ยนในช่วงระหว่างการซ้อมเพื่อให้บทพูดของแต่ละคนนั้นพูดได้อย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ติดขัดในขณะที่พูด นอกจากนี้ เมื่อพัฒนาบทในแต่ละช่วงเร็นย่อยแล้วนั้น ก็นำมาสู่การพัฒนาเรื่องและการเล่าเรื่อง หาจุดเชื่อมร้อย เชื่อมต่อเรื่องให้มีความสอดคล้องและไหลลื่นไปตลอดเรื่อง โดยการเพิ่มช่วงหัวเรื่อง เป็นการใส่ภาพข่าวอุบัติเหตุจากภัยแอลกอฮอล์ กลางเรื่อง บทพูดผ่านและท้ายเรื่องข้อความสรุปปิดท้ายแบบเชิญชวน “เริ่มต้นที่การเปลี่ยนแปลง” ดังนี้

ภาพที่ 1 การใช้สื่อประกอบการเล่าเรื่อง

2. การกำกับการแสดง

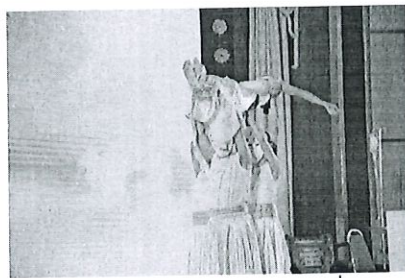
การสร้างสรรค์ละครในครั้งนี้ผู้สร้าง ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับการแสดง ซึ่งนำเสนอละครในรูปแบบไม่เหมือนจริง มีการลำดับเรื่องราวเหตุการณ์ในมีความต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ ใช้ระยะเวลาประมาณ 10 นาที เล่าเรื่องผ่านบทพูด การเคลื่อนไหวร่างกายและการเต้น รวมถึงการใช้สื่อมัลติมีเดียเป็นองค์ประกอบเสริมให้การเล่าเรื่องมีความน่าสนใจมากขึ้น ผู้สร้างสรรค์ไม่ได้มีรูปแบบวิธีการกำกับการแสดงที่ตายตัวและเข้มงวดเนื่องจากเน้นกระบวนการทำงานร่วมกับนักแสดงและทีมงาน ไม่ได้มุ่งเน้นไปที่การออกคำสั่งหรือควบคุมให้นักแสดงต้องตีความไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง แต่จะทำหน้าที่ในการรับฟังความคิดเห็น และตั้งคำถาม เพื่อหาทางออกร่วมกัน แต่ผู้กำกับการแสดงจะทำหน้าที่ในการมององค์รวมของการแสดงตั้งแต่ต้นจนจบ โดยมีสาระสำคัญของการแสดงในแต่ละช่วงคือ

ช่วงที่ 1 ภัยแอลกอฮอล์: นำเสนอให้เห็นผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ตนเองและสังคม เล่าเรื่องผ่านการแสดงละครด้วยตัวผู้พูด

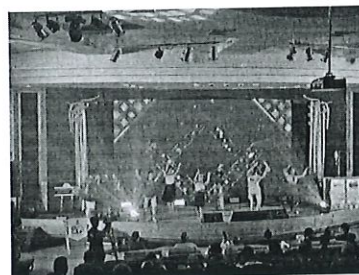
ภาพที่ 1-2 ฉากที่ 1 ภัยแอลกอฮอล์

ช่วงที่ 2 ความเสมอภาค: นำเสนอให้เห็นถึงผลกระทบที่ตามมาหลังจากสร้างปัญหาให้แก่ผู้อื่นแล้วนั้น ยังกลายเป็นภาระทางสังคม ก่อเกิดเป็นความไม่เท่าเทียมกัน ทั้งคนจน คนรวย สร้างชีวิตที่ยากลำบากให้กับผู้ที่ต้องอยู่ร่วมกันในครอบครัว เล่าเรื่องผ่านบทร้องโนราและการเคลื่อนไหวร่างกาย

ภาพที่ 3-4 ฉากที่ 2 ความเสมอภาค

ช่วงที่ 3 การเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน: นำเสนอให้เห็นถึงหนทางและแนวทางในการลด ละ เลิก การดื่มแอลกอฮอล์ เล่าเรื่องผ่านบทพูดและการเต้น

ภาพที่ 5-6 ฉากที่ 2 การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

การทำหน้าที่ในการจัดสรรและดูแลภาพรวมของการแสดงให้เป็นไปในทางที่ไม่ซ้ำถูกหรือซ้ำผิดต่อเรื่องราวที่ต้องการจะสื่อสารเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างยิ่งในฐานะของผู้กำกับการแสดง และเช่นกันในการสร้างสรรค์ละครในครั้งนี้ผู้กำกับการแสดงได้เลือกใช้วิธีการนำเสนอให้เห็นภาพและแนวทางในการดำเนินชีวิตแบบปราศจากแอลกอฮอล์ แต่เปลี่ยนวิธีคิด และเมื่อคิดได้แล้วก็ให้เริ่มต้นที่จะเปลี่ยนแปลง โดยผู้กำกับมีความเชื่อว่าทุกอย่างเปลี่ยนแปลงได้หากเราเริ่มที่จะเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ในการกำกับการ

แสดงผู้กำกับยังต้องคำนึงถึงตำแหน่งและทิศทางการเคลื่อนไหวของนักแสดงบนเวทีในแต่ละฉากให้ความสอดคล้องและสมดุล เครื่องแต่งกายเมื่อปรากฏออกมายังเวทีให้มีความกลมกลืนไม่โดดเด่นมากเกินไป โดยฉากที่หนึ่งเลือกใช้เสื้อผ้าจริงตามเหตุการณ์ เช่น ชุดผู้ป่วย ชุดทำงาน และชุดในชีวิตประจำวัน ฉากที่ 2 ใช้ชุดสีขาวเพื่อสื่อถึงความบริสุทธิ์และดูสดใสพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง ฉากที่ 3 แต่งกายตามบทบาทที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เลือกสรรบทเพลงและเพลงประกอบการแสดงให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

2.การนำเสนอ

การสร้างสรรละครเรื่อง Begin with a change (เริ่มต้นที่การเปลี่ยนแปลง) ได้นำเสนอในงานการประชุมวิชาการสุรา ระดับชาติครั้งที่ 12 ภายใต้แนวคิด “ภัยแอลกอฮอล์: ความเสมอภาค และการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน” จัดโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) และภาคีเครือข่าย ณ ศูนย์จัดประชุมคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2565

ผลจากการสร้างสรรค์ละครในครั้งนี้เพื่อเป็นหนึ่งทางเลือกที่ดีที่จะส่งต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าดื่มแอลกอฮอล์อัน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งการเกิดเป็นภาระทางสังคม การนำเสนอของละครเรื่องนี้ได้เผยแพร่ ให้กับนักวิชาการและนักวิจัย ได้รับการตอบรับที่ดีและกล่าวแนะนำว่าหากการแสดงชุดนี้ได้นำไปเผยแพร่ในวงกว้างก็จะเป็นเรื่องที่ดี การแสดงดูไม่น่าเบื่อ น่าสนใจและน่าติดตามโดยเฉพาะช่วงที่เป็นบทร้องโนรา เนื่องจากการประชุมนี้มีผู้เข้าร่วมมาจาก หลากหลายภูมิภาค เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมที่ดีอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์ได้รับเสียงสะท้อนจากนักแสดงและทีมงานด้วย เช่นกันว่า ในขั้นตอนแรกของการทำงานละครนี้ไม่เข้าใจและไม่แน่ใจว่าจะสามารถสื่อสารเรื่องราวนี้ได้อย่างไร แต่เมื่อได้ทดลองและ ค้นหาร่วมกับผู้กำกับการแสดงและนักแสดง รวมถึงทีมงาน ก็ทำให้เข้าใจสิ่งที่จะต้องสื่อสารมากขึ้นและเป็นการเปิดประสบการณ์ใหม่ ให้กับนักแสดงด้วยเช่นกัน

คำขอบคุณ

งานสร้างสรรค์ชิ้นนี้จะไม่สำเร็จล่วงไปได้ด้วยดี หากขาดผู้ที่ให้โอกาสและให้โจทย์ในการทำงาน ขอขอบพระคุณ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา ขอขอบพระคุณประธานสาขาวิชา ศิลปะการแสดงที่คอยให้การสนับสนุนและให้กำลังใจ ขอขอบคุณโนราภานต์ โนราต้า โนราน้องเจมส์ สำหรับการช่วยเหลือเรื่องบท ร้องโนรา ขอขอบคุณนักแสดงนิสิตชั้นปีที่ 3 และปีที่ 2 ตลอดจนนิสิตชั้นปีที่ 4 เอกการละคร ที่เป็นผู้สนับสนุนที่ดีเสมอมา

อ้างอิง

สุกัญญา สมะต่อเส้า. (2565). ปริมาณการดื่มสุราส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างไร. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 34 และนานาชาติ ครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยทักษิณ ประจำปี 2566

ภายใต้หัวข้อ : การวิจัยและนวัตกรรมสู่เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน
(Research and Social Innovation for Sustainable Development Goal : SDGs)

ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้แก่

สายฝน ไฟแสง

ได้รางวัลระดับดีเด่น ภาคบรรยาย ผลงานสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ละคร เรื่อง Begin with a Change (เริ่มต้นที่การเปลี่ยนแปลง)
เพื่อสะท้อนปัญหาภัยแล้งออกออส ความเสมอภาค สู่การเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน
ให้ไว้ ณ วันที่ 20-21 กรกฎาคม 2566

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุชพงษ์ จิตรรัตน)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ